

זכרון עולם

האשה
החשובה ורודפת
צדקה וחסד

**מרת
ורדה שניצר**
ע"ה
ב"ר מאיר ז"ל
תנצב"ה

**מאורות
הדף היומי**

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

זכרון עולם

איש חי
רודף צדקה וחסד

משה שניצר
ז"ל
ב"ר מנחם מנדל ז"ל
תנצב"ה

בית המדרש דחסידי סוכטשוב

כולל "סנה משה"

ע"ש הר"ח ר' משה יצחק זיסר ז"ל

בית מדרש
למגידי שיעור "דף היומי"

חז"ם סוכר 3 ת.ד. 471 ב"ב טל. 03-5775333

י"ל ע"י ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א ♦ לע"נ הר"ר מרדכי קלמן (מוטי) זיסר ב"ר משה יצחק ז"ל

בס"ד, י"ב אב תשפ"ו **מסכת חולין פ"ז-צ"ג ♦ טבול יום א', א' - א', ה'** גליון מס' 1418

השבוע בגליון

♦ האם יש עניין לכבד תלמיד חכם בקיום מצווה

♦ ה"תבואות שור" - מותר לכבד אחרים במצוות כיסוי הדם

♦ ה"חכמת אדם" - אסור לכבד אחרים במצווה המוטלת על האדם

♦ כיבוד תלמיד חכם במצווה, הידור מיוחד

♦ האם אפשר 'לשקול' טעם של אוכל

♦ הפתרון הפשוט שהתגלה לאחר שנים רבות של פליאה

♦ טעות אימוה בזיהוי גיד הנשה

♦ מריטת נוצות התרנגול לפי ההלכה

♦ השריית העוף במים קרים מאד

♦ 'סודות' מקצועיים - כך תמרוט נוצות בקלות

♦ פרי טבל שנפל לתוך מרקחת פירות והתבשל עמה

ניתן לקבל את הגליון בדוא"ל מידי שבוע חינם
להצטרפות: meorot@meorot.co.il

דבר העורך

הדף היומי - פשוטו כמשמעו

בימים אלו אלפים נודדים מבתיים, מתורצצים ומתייגעים כדי לזכות במעט מנוחה, אך עינינו הרואות כי לומדי הדף היומי אינם זונחים את חוק לימודם בכל מקום שבו הם שוהים.

חיזוק רב בנושא קביעות עיתים לתורה בכל עת ובכל שעה, אפשר לשאוב ממכתב שקיבלנו לפני כמה שנים:

יהודי של דף היומי

לפני כשנה הלך מעימנו הר"ר יצחק בורג ז"ל. ר' יצחק היה אדם מוצל מאש, שנתן יד יתום ובודד אחרי המלחמה, ולא זכה בצעירותו לשקוד על דלתי התורה, אך אהבת התורה ולומדיה יקדה בליבו.

לפני מספר שנים, כאשר העתיק את מקום מגוריו לבני ברק, זכה להגשים את שאיפתו ולקבוע עיתים לתורה בבני ברק, בשיעור דף יומי רב משתתפים, הנמסר על ידי הגאון רבי יקותיאל דורי שליט"א.

האם יש עניין לכבד תלמיד חכם בקיום מצווה

השוחט חיה או עוף, חייב לכסות את דמם בעפר. חובה זו מוטלת על השוחט, בראש ובראשונה, כך מבואר במשנתנו, אולם, אם השוחט לא כיסה את הדם, מצווה על כל יהודי שרואה את הדם לכסותו, שנאמר (ויקרא יז/ד) "ואמר לבני ישראל".

ה"תבואות שור" - מותר לכבד אחרים במצוות כיסוי הדם: מחלוקת עקרונית וחשובה בין הפוסקים, מוצאת את ביטויה, בין השאר, גם במצוות כיסוי הדם. בעל ה"תבואות שור" (סימן כ"ח סעיף ט) כותב, כי השוחט רשאי לפרקים לכבד יהודי אחר לקיים את מצוות כיסוי הדם, יהודי אשר אינו יודע לשוחט ולא יזכה לקיים את מצוות כיסוי הדם אם לא יכבדוהו לקיימה. כמובן, הוא מוסיף, כי השוחט אינו רשאי להעניק את קיום המצווה לאחר מחמת עצלות או עבור ממון, כי אם לשם שמים בלבד, כדי לזכות את חבריו במצווה. לדעתו, אין זה נחשב כביטול מצווה, שהרי המצווה מתקיימת, הדם מתכסה

ה"חכמת אדם" - אסור לכבד אחרים במצווה המוטלת על האדם: אולם, בעל ה"חכמת אדם" (כלל ח' סימן ב') חולק על כך בתוקף, מאחר שהמצווה מוטלת על השוחט בראש ובראשונה, וכאשר הוא אינו מקיימה, הוא מבטל את המצווה. ה"חכמת אדם" מודה בכך, ששוחטים רבים נוהגים לכבד את חבריהם במצוות כיסוי הדם, אך לדעתו טעות זו השתרשה לאחר שהם למדו את משנתנו ולא הבינו כיאות. במשנתנו נאמר, כי השוחט חייב לכסות את הדם, ואם לא עשה כן, כל ישראל מחוייבים במצווה. השוחטים הבינו, כי אין מוטלת עליהם מצווה יותר מאשר על שאר היהודים, אך האמת היא, כותב ה"חכמת אדם" - "וזה אסור".

כיבוד תלמיד חכם במצווה, הידור מיוחד: בעל ה"תבואות שור" (שם סוף ס"ק י"ד), מוסיף הערה מעניינת. לדעתו, הידור מיוחד יש לתת לתלמיד חכם לקיים את המצווה, שכבוד הוא למצווה. כראיה

נר ה' נשמת אדם

לעילוי נשמת

מרת **גיטה גרינברג** ע"ה ב"ר שמעון שר"ב לייבל ז"ל

נלב"ע י"ג מנחם-אב תשנ"ו **תנצב"ה**

הנוצחה ע"י ידידנו הר"ר **שמעון גרינברג** ז"ל - ת"א

נר ה' נשמת אדם

לעילוי נשמת

הר"ר **יצחק קליין** ז"ל

ב"ר בנימין ז"ל

נלב"ע י"ב באב תשל"ז

תנצב"ה

הנוצח ע"י בנו ידידנו

הר"ר **יוסף (רמי) קליין** ומשפ' שיחיו - בני ברק

נר ה' נשמת אדם

לעילוי נשמת

הר"ר **חיים פרנקל** ז"ל

ב"ר יעקב הכהן ז"ל

נלב"ע י"ג באב תשס"ד

תנצב"ה

הנוצח ע"י המשפחה שיחיו

נר ה' נשמת אדם

לעילוי נשמת

הר"ר **אברהם משה בליטנטל** ז"ל בן הר"ר יהודה אריה ז"ל

נלב"ע י"א באב תשמ"ט **תנצב"ה**

הנוצח ע"י נכדו ידידנו הר"ר **שאל חסדיאל** ומשפ' שיחיו בני ברק

לדבריו הוא מצטט את המסופר בגמרא (סוטה יג/ב), שבני ישראל הניחו למשה רבינו להתעסק בקבורת יוסף הצדיק, משום שמשה היה המכובד שבהם. הרי לנו, כי יש להניח לגדול להתעסק במצווה.

מצוות קבורת המת שונה מכל המצוות: "ה"בינת אדם" (סימן ז) דוחה ראייה זו בפשטות. דווקא במצוות קבורת המת, שהיא משום כבודו של המת, יש להרבות בכבוד המת, כי זוהי מהות מצוות קבורתו. ברם, בשאר מצוות, "לא שמענו ולא ראינו בשום פסק שלא יעשה המצווה המוטלת עליו כדי שיעשה חבירו הגדול ממנו". הוא אף מוסיף, "ותמה על עצמך, אם יהיה לאחד שופר ולולב ואדם חשוב במקום אחר שאין לו, וכי נאמר כבוד בגדול ויתן השופר והלולב להחשוב והוא יתבטל מן המצווה? לדעתי ישתקע הדבר".

יש להבדיל בין מצוות פרטיות למצוות שעיקרן בתוצאה: אמנם, השוואתו של ה"בינת אדם" בין מצוות כיסוי הדם למצוות שופר ולולב, אינה מוחלטת. שכן, הגידון האמור, הוא לגבי מצוות שניתנות להעשות על ידי מספר אנשים, כמצוות כיסוי הדם, מצוות מילה וכדומה. ברם, שונה הוא הדבר במצווה פרטית המוטלת על האדם, כמצוות לולב, שאין יהודי רשאי לוותר על לולבו ולבטל את מצוות ארבעת המינים, כדי להעניק את לולבו לחבירו או אפילו לתלמיד חכם. שכן, כאשר אדם מעניק את לולבו לחבירו, על ידי כך הוא לא יקיים את מצוות נטילת לולב. ברם, כאשר הוא מעניק לחבירו את הזכות לכסות את הדם, הרי סוף סוף, עיקר המצווה התקיים - הדם מכוסה (ע"ע "שערי תשובה" סימן תר"ח).

מעניין, כי על דברי המשנה (ביכורים פ"ג משנה ג) האומרת, כי בני ירושלים נתנו כבוד למביאי הביכורים לפי גודל מעלתם, מגיב הירושלמי (מובא בר"ש שם) "וכי יש קטן וגדול בישראל?" - "כיון דעושה מצוה מאי נפקא מינה בין גדול לקטן?" מוכח, לכאורה, כי אין כל עניין והבדל בין מצווה הנעשית על ידי גדולים למצווה המתקיימת על ידי אחד העם (ראה ספר "פניני הגר"י" סימן י"א).

ברם, רבני בית מדרשנו העירו, כי יתכן שאין כל הוכחה מן הירושלמי. שכן, אומנם חובה עלינו לכבד את המצווה על ידי שתלמיד חכם יקיימה, אך המצווה עצמה אינה הופכת לחשובה יותר ממצווה המתקיימת על ידי אחד העם, כי אם, כאמור, המכבד תלמיד חכם לקיים את המצווה, מראה בכך את חובתו למצווה. מעתה, מובנת היטב שאלת הירושלמי, "כיון דעושה מצווה, מאי נפקא מינה בין גדול לקטן?", המצווה עצמה, אותה מצווה היא.

דף פט/ב בנותן טעם

האם אפשר 'לשקול' טעם של אוכל

בכרך ז' [עבודה זרה דף כז/ב מאמר: דינו של מאכל שבושל במזיד בכלי שאינו בן יומין] הרחבנו במושג "טעם כעיקר" הקובע, כי טעם של מאכל, כמוהו כמאכל בעצמו, וכל דיני המאכל עליו. לפיכך, כאשר שני מאכלים התבשלו יחדיו, אין מתייחסים אל המאכל הקטן כ"מיעוט" בתוך "רוב", שהרי טעמו של המיעוט מורגש בכל המאכל, וממילא אינו מיעוט. בשורות הבאות, נתמקד בנידון אקטואלי ובחקירה יפה בדיון "טעם כעיקר".

פרי טבל שנפל לתוך מרקחת פירות והתבשל עמה: מעשה שהיה, ופרי טבל, שלא הופרשו ממנו תרומות ומעשרות, נפל לתוך קדירה רותחת ובה מרקחת פירות משובחת ביותר. חיש מהר הוציאו את פרי הטבל מן המרקחת, אך לא היה בכך כדי להתיר את המרקחת באכילה, שכן, מאחר שפרי הטבל התבשל בתוך הקדירה עם המרקחת וטעמו התפשט על פני כולה, המרקחת נאסרה באכילה, עד אשר יופרשו ממנה תרומות ומעשרות, כדיון טבל.

השאלה העומדת בפנינו היא, כמה תרומות ומעשרות יש ליטול ממרקחת זו, האם כנגד כל המרקחת, או אולי יש לשער את טעמו של פרי הטבל ולהפריש כנגדו - אך איך מחשבים 'משקל' של טעם מסויים בתוך מרקחת?

ה"מחנה אפרים" (הל' מעשר פרק י"ב) כותב, לגבי עיסה שנתנו בתוכה יין שאינו מעושר, שיש להפריש מעשר כנגד כל העיסה ולא רק כנגד כוס היין הבלתי מעושר, מאחר שכל העיסה נאסרה באיסור טבל [ועיין שם בנתערב פחות מכזית בכדי אכילת פרס, שצריך להפריש דווקא מן הדבר המעורב].

אולם, בעל "אורים גדולים" (נתיב לג') חולק וסובר, כי יש להבחין מהו שורש האיסור. לפנינו פרי אסור שנפל לתוך מרקחת, ובעקבות כך כל המרקחת אסורה באכילה, אך מקור האיסור, הוא הפרי. אם היינו מצליחים לעקור את האיסור מן הפרי שנפל למרקחת, היתה הבעיה נפתרת מאליה, לא כן? מעתה, כאשר מפרישים תרומות ומעשרות כנגד פרי הטבל, בו ברגע הוא הופך לפרי תמים נטול איסור, ואיסור האכילה שרבץ על פני המרקחת פורח ומתאדה [שונה הדבר באיסורים שאין אפשרות להתירם, כגון, חתיכת נבילה שנפלה לסיר בשר].

הנקודה שעדיין יש לתת עליה את הדעת היא, כיצד משערים כמה טעם יש בפרי, וכנגדו להפריש תרומות ומעשרות. ה"חזון איש" זצ"ל (דמאי, סימן ט"ו ס"ק ט) כתב, כי יש לשער, איזו כמות של טבל נדרשת כדי שהמרקחת תהא בעלת טעם כפי שהיא כעת, וכנגד כמות טבל זו, יש להפריש תרומות ומעשרות.

דף פט/ב גיד הנשה...

הפתרון הפשוט שהתגלה לאחר שנים רבות של פליאה

הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל, חושף במהלך כתיבת הלכות ניקור, את הנהגתו המופלאה:

מאז שהצטרף למשפחת הדף היומי נפתח פרק חדש בחייו.

כשרי יצחק פרש לגמלאות הוא עלה בקודש, והצטרף מיד למחרת לכולל דף היומי על מנת לחזור ולהכין את השיעור, וכן הצטרף לשיעורים נוספים, כך שעסק כל היום בלימוד הדף כאברך צעיר.

השעה היומית הפכה ליום שכולו תורה, בבחינת "אשרי מי שעמלו בתורה", ובס"ד זכה ללמוד מחזור שלם ולסיים את הש"ס, כאשר על מרבית הדפים חזר מספר פעמים.

ר' יצחק מעולם לא אחר לשיעור, והיה מקפיד להקדים לסדר את הספסלים למשתתפי השיעור ולהכין עבורם גמרות. אף בתקופת חליו לא עלה על דעתו להפסיק שיעור, ולומדי השיעור לא העלו על דעתם שר' יצחק הגיע לשיעור אחרי טיפולים רפואיים, או היישר מבית החולים.

עד כמה היה הדף היומי מרכז חייו, ועד כמה יכולים אנו לקחת מוסר ממנו, אפשר ללמוד מן המקרה הבא.

ערב אחד התכנסנו כל בני המשפחה, וערכנו לו מסיבת הפתעה. ההתרגשות היתה גדולה, להיות ביחד באירוע משמח, אך דבר אחד לא לקחנו בחשבון. את המסיבה קבענו למוצאי שבת, ובאותו מוצ"ש התקיים גם השיעור בדף היומי.

כשהתקרב זמן השיעור קם ר' יצחק והודיע לכל הנוכחים שהתכנסו לכבודו, שהשיעור בדף היומי עומד להתחיל ועליו ללכת!

כל הלחצים לא הועילו, לא רק שר' יצחק לא ויתר על השיעור, אלא הקפיד כמובן להגיע לפני הזמן. **עבורי**, חתנו, מגיד שיעור ותיק בדף-היומי, היה זה שיעור מאלף. תמיד הכרתי את המתרגם השני, היינו, את מסירות הנפש של מגידי השיעורים, שמגיעים יום יום למסור שיעור ומוותרים על אירועים, והפעם ראיתי את מסירות הנפש של הלומדים.

בברכת התורה איל פורת

הרי לנו יהודי מבוגר שזכה לכל מה שכל אדם מאחל לעצמו לעת זקנותו - משפחה חמה, תומכת אוהבת ואוהדת, והנה, באחד הרגעים המשפחתיים המיוחדים ביותר, כאשר הם עורכים לו מסיבת הפתעה, הוא משריש בהם אהבת תורה עצומה, כאשר הוא קם ומצהיר, תודה לכם, באמת תודה, אבל... הדף היומי.

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעובדה מרתקת שניתן ללמוד מהם מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: ת.ד. 474 בני ברק.
פקס: 03-570-67-93 דוא"ל: mendelson@meorot.co.il

בברכת התורה, העורך

פנינים

דף פח/ב בשכר שאמר אברהם אבינו

עפר ואפר - עבר ועתיד

בגמרתנו נאמר, כי "בשכר שאמר אברהם אבינו ואנכי עפר ואפר זכו בניו לשתי מצוות אפר פרה ועפר סוטה"

עפר הוא דבר חסר צורה, אולם ניתן ליצור הימנו משהו, לגבול במים ולעשות הימנו כלי, או לזרוע בו פירות וירקות פרחים וצמחים. בעברו - לא היה כלום. האפר הוא הפכו: בעברו יתכן שהיה פאר והדר, אולם בעתידו - לא יהיה כלום. אפר הינו חסר שימוש לחלוטין. אברהם אמר בענוה כי מעולם לא היה בר ערך, כעפר, וגם לעולם לא יהיה, כאפר.

לפיכך, מידה כנגד מידה, זכו בניו לאפר פרה, הבא לטהר מכאן ולהבא, ולעפר סוטה, הבא לוודא טהרה למפרע... ("בית הלוי", וירא).

דף פט/א מה אומנותו של אדם בעולם הזה ישים עצמו כאלם

אומנות השתיקה

אומרים בשם הגר"א: כיצד ניתן לכוונת שתיקה בשם 'אומנות' וכי נשכרים על ידה? אכן כן, ענה. כשם ששנותיו של אדם קצובות לו. כך דיבוריו קצובים לו. נמצא, איפוא, שאם הוא שם עצמו כאילם, הרי הוא מאריך את ימיו. אומנות יפה היא זו...

דף צ/ב על כן לא יאכלו בני ישראל

גיד הנשה

מדוע גיד הנשה נאסר באכילה? יש מפרשים (נצי"ב ורשב"ם), כי מטרת האיסור היא לזכור את הנס שאירע ליעקב, ואת גבורתו ואילו הספורנו מבאר, שבהמנעות מאכילת גיד הנשה, אנו מגמדים את הכאת המלאך, שהכה במקום שאינו נחשב אצלנו כלל.

דף צא/א בהבאקו עמו

למה צולמו הבחורים בנפרד

הזוהר הקדוש מסביר, שמאבק יעקב, עמוד התורה, בשור של עשו, היתה מלחמה על החזקת התורה, ובפגיעת המלאך בירך יעקב, היתה משום פגיעה מסוימת ב"תמכין דאורייתא" ומשום כך, החזקת התורה היא משימה קשה כל כך. **מסופר** שראשי ישיבת מיר הלכו לראש הגוינט לבקש הימנו תמיכה לישיבה. בבואם הראו לו גליין נייר ענק עליו הודבקו תמונותיהם של ארבע מאות בחורי הישיבה. הלה אמר, כי דומה לו שלכולם כובעים יפים וחליפות הגונות, ואינם זקוקים לתמיכה...

ענה לו רבי אברהם קלמנוביץ: דע לך, כי הסיבה שלא צילמו את כולם יחד, מפני שכובע אחד וחליפה אחת היו לנו, ואלו עברו בין כולם...

דף צא/ב תנא וכולן נבלעו באחד

למה לא כר...?

נאמר בגמרתנו, כי האבנים שיעקב אבינו נטל כדי להניחן תחת ראשו התקוטטו ביניהן עד שהפכו לאבן אחת.

"אם כבר", שאל מי ששאל, "הפכו את האבנים לאבן אחת גדולה, מדוע לא נהפכו לכר תחת ראשו?"

והוא היה גם מיישב - "מקטטה לעולם לא יצא דבר טוב..."

"אין לסמוך בניקור, כי אם על בקי וירא שמים מרבים, ומיום עמדי על דעתי שלמדתי הלכות ניקור להיות בקי בהן ובשמותיהן, לא סמכתי על מנקר כי אם מה שהייתי מנקר בעצמי, ויגיע כפי אכלתי!" יראתו העצומה הביאתו לנקר בעצמו את הבשר שבא לפניו.

טעות איומה בזיהוי גיד הנשה: בתוך הדברים הוא מספר, כי אירע מעשה במנקר מומחה וידוע ספר, אשר גילה להוותו, כי במהלך השנים נפלה טעות איומה בזיהוי של גיד הנשה. המנקרים היו מנקרים גיד מסויים כגיד הנשה, בעוד שלמעשה, היה זה גיד תמים ואילו גיד הנשה נותר על מקומו ובני ישראל בכל מושבותם נכשלו באיסור תורה! הוא אזר את חלציו וסבב בתפוצות ישראל כדי להזהיר מפני המכשול הנורא. כבר עלה בידו להפיץ את דבריו בכל ארץ אשכנז ולהרעיש עולמות, בעת שהגיע לפראג העיר והציע את דבריו לפני רבי יהונתן אייבשיץ ולפני חכמי העיר. רבי יהונתן מספר בספרו "כרתי ופלתי" (כרתי סימן ס"ה ס"ק ט"ז), מספרי היסוד של הלכות יורה דעה, כי הוא דחאו בנקל. בחקירה קלה הוא גילה, כי הגיד שעליו הצביע המנקר כגיד הנשה, אינו מצוי אלא בבעלי חיים זכרים ולא בנקבות, וממילא לא יתכן שזהו גיד הנשה, שהרי נאמר בסמ"ג, שגיד הנשה נוהג בזכרים ובנקבות כאחד. מסקנתו זו, מהווה נושא נכבד לדון בו בספרי הפוסקים.

על עצם המסקנה, כי גיד הנשה מצוי בזכרים ובנקבות כאחד, איש אינו מערער. יש מספר הוכחות לכך. במשנתנו (צ/ב) נאמר, שמותר לשלוח ירך של בהמה לנכרי, אף על פי שגיד הנשה לא נוקר ממנה, ואין לחשוש שיהודי יאכל ירך זה, מפני שניכר בו שלא נוקר. אם אכן, ירך של בהמה נקבה אינו מכיל את גיד הנשה, מדוע אין לחשוש שהגוי יתן ליהודי ירך של פר ויאמר לו כי הוא ירך של פרה? הרי לנו, כי גיד הנשה קיים הן אצל הזכרים והן אצל הנקבות (שו"ת "טוב טעם ודעת", לרבי שלמה קלוגר, מהדורא קמא סימן ק'). הוכחות נוספות לכך, ניתן למצוא בדברי ראשונים נוספים (עיין דעת תורה למהרש"ם, יו"ד סימן ס"ה סעיף ה' שהביא הוכחה מתוס' לעיל סט/א).

התעלומה שאפפה את דברי רבי יהונתן אייבשיץ, היא העובדה המתמיהה, כי בסמ"ג לא נזכר כלל שגיד הנשה נוהג בזכרים ובנקבות! כל שנאמר שם הוא, כי הן זכרים והן נקבות אסורים באכילת גיד הנשה... מכאן, ועד למסקנתו של רבי יהונתן אייבשיץ צ"ל, ארוכה הדרך וקשה.

התמיהה הלזו הסעירה רבים וטובים, עד שהיו שניסו ליישב זאת בדוחק בדרך הפלפול. לדבריהם, הדין היה נותן שרק בני ישראל ייאסרו באכילת גיד הנשה, ולא בנות ישראל, שהרי נאמר (בראשית לב/ג) "על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה", כפי שלעניין סמיכת הקרבנות, נתמעטו נשים מן הלשון "בני ישראל". ברם, הוא מחדש, כי מיעוט זה נדרש על ידי חז"ל רק בהלכות שבהן קיימת סברה לחלק בין אנשים לנשים. אכן, אילו גיד הנשה היה מצוי אצל שוורים בלבד, הוא אומר, היה מקום לומר שנשים פטורות מאיסור זה, משום שגיד הנשה נוהג בזכרים בלבד. מעתה, משהסמ"ג קבע שנשים אסורות אף הן לאכול את גיד הנשה, הרי לנו, שגיד הנשה מצוי גם אצל נקבות (עיין שו"ת "חתם סופר" יו"ד סימן ס"ט, ועיין בשו"ת "טוב טעם ודעת" שם, שתמה על הדברים, ועוד כתב שבאמת אין משפט זה "נוהג בזכרים ונקבות" לא בסמ"ג ולא בסמ"ק אלא בספר החינוך, עיין שם עוד).

סה"נ במקום סמ"ג: דבריו של רבי יהונתן אייבשיץ צ"ל באו אל מנוחתם בדורנו. לידיו של יהודי תלמיד חכם הגיע עותק של הספר "כרתי ופלתי" אשר היה מוחזק אצל מחברו, רבי יהונתן, ובשולי הדפים מופיעים הגהות ותיקונים של המחבר אשר תיקן את טעויות הדפוס שהשתרבבו לספרו. ובכן, תחת המילה "סמ"ג", תיקן הגאון ורשם "סה"נ". לא הסמ"ג, איפוא, הוא האומר שגיד הנשה מצוי אצל זכרים ואצל נקבות, אלא סה"נ - ספר הניקור - שם אכן נאמר במפורש, שגיד הנשה מצוי אצל זכרים ואצל נקבות... (עיין שו"ת "ציץ אליעזר" ח"ח סימן כ"ה).

דף צג/ב מיקפא קפי ואסור

מריטת נוצות התרנגול לפי ההלכה

מספר דפים בסוגייתנו מוקדשים לאופני הוצאת הדם מבשר בעל חיים שנשחט. כידוע, יש למלוח את הבשר כדי להפריש ממנו את הדם האסור באכילה על ידי המלח השואב את הדם. המליחה אינה כל יכולה. בסוגייתנו נאמר, כי בשר שהתבשל, דמו נצמט בתוכו ואינו יוצא על ידי מליחה, ולפיכך, אסור לבשל את הבשר לפני מליחתו, וכן נפסק להלכה ("שולחן ערוך" יו"ד סימן ס"ח). עד לפני מספר עשרות שנים היו רוכשים עוף, מוליכים אותו אל השוחט שגם היה בודקו, ולאחר מכן היו מובילים אותו אחר כבוד אל מורטי הנוצות, אשר תפסו את מקומם בשווקים השונים, ומרטו את הנוצות במיזמנות.

לא קלה היא מריטת הנוצות: מלאכת מריטת הנוצות אינה פשוטה כל עיקר. כל נוצה בוקעת מתוך שלפוחית מלאה העטוייה ברקמת חיפוי, ותלישת הנוצה ממקום חיבורה צריכה להעשות באופן שהבשר שמתחת לנוצה לא ייתלש עמה, כדי שלא יבוא שכר הנוצה בהפסד הבשר.

אין לשרות את העוף במים רותחים: אחת הפעולות המקדימות הנהוגות בעולם למריטת הנוצות היא, השריית העוף במים רותחים. שלפוחית הנוצה מתרחבת בעקבות החום, מקום החיבור שבין הנוצה והשלפוחית מתרופף, או אז, המריטה נעשית קלה בהרבה. ברם, יהודים אינם עושים כן,

בברכת גדולי ישראל

גומרים ש"ס ב-5 דקות ליום, זוכים בשפע גדול

"...ובודאי בלימוד המשניות כלול כל התורה כולה"
מרן שר התורה מרן ראש הישיבה הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל
הגר"ח אדלשטיין שליט"א

להתנסות חינוך התקשר עכשיו: *3764

דף צא/ב תוד"ה מהכא... שהלך להתפלל על הפיכת סדום... והלך יחידי להתפלל עליהם

לימוד זכות ביחידות

הסביר האדמו"ר רבי יואל מסטמאר זצ"ל, אברהם אבינו ע"ה הלך להתפלל ביחידות על אנשי סדום, ללא מלווים וללא משרתים. מדוע? משום שבתפילתו זו הוא לימד זכות על הרשעים. דבר זה יש לעשות בצנעא, שלא ישמע מי שאינו ראוי וישתכנע כי באמת צדיקים המה...

לעילוי נשמת

חכם **אברהם צורף** זצ"ל
בן ר' מנשה מאיר ופרחה ז"ל
נלב"ע י"ב באב תש"ע

תנצב"ה

הונצח ע"י בנו ידידו
ר' **אפרים צורף** שיח' - שילה

לעילוי נשמת

הר"ר **צבי נתן פינקלשטיין** ז"ל
ב"ר חיים מנחם ז"ל נלב"ע י"ד מנחם אב תשנ"ז

תנצב"ה

הונצח ע"י בני המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר **אהרן פרנץ** ז"ל ב"ר יוסף זאב ז"ל נלב"ע בעש"ק ז' בתשרי תש"ם
ופרופ' **מנחם צבי קדרי** ז"ל ב"ר יהושע ז"ל נלב"ע י"ז באב תשע"א **תנצב"ה**

הונצחו ע"י ד"ר **יוסף** וד"ר **מיכל פרנץ** ומשפ' שיחיו

נר ה'
נשמת
אדם

שהרי השריית העוף במים רותחים מצמיחה את דמו בקרבו. אכן, בספר מנהגי מהרי"ל (הל' איסור והיתר משערי דורא אות י') מובא, כי לא התירו לשרות עופות במים רותחים "ואפילו לנישואין ולברית מילה שהרבו בעופות... אך הרבו נשים לתלוש הנוצות או השליכום לצונגין ומועיל להסרת הנוצות"

השריית העוף במים קרים מאד: הנה כי כן, המהרי"ל מצביע על פתרון חלופי שנהג בקהילות ישראל, להשליך את העופות "לצונגין, ומועיל להסרת הנוצות". אפשרות זו נחקרה בדורות האחרונים והתברר, כי ככל שטמפרטורת המים נמוכה יותר, מלאכת המריטה קלה יותר, והטמפרטורה המועילה ביותר למריטת נוצות היא בין 0 מעלות ל 8 מעלות, והיא מקבילה לתוצאה המתקבלת בהשריית העוף במים רותחים. ברם, התעורר חשש, שמא ההשרייה במים הקרים, גורמת גם היא להצמחת הדם ולמניעת זרימתו מן הבשר בשעת המליחה. חשש זה מבוסס על דברי המאירי (להל' קיג/א), שכתב, כי כאשר מדיחים את הבשר לפני המליחה, לא ישהוהו במים יתר על המידה, כי קרירות המים מדבקת את הדם אל הבשר (עיין "בית יוסף" יו"ד תחילת סימן ס"ט, וט"ז שם סימן ל"ו ס"ק ה').

לפיכך, הונהג לשרות את העופות במים שחומם אינו פחות מ 6 - 7 מעלות, זאת, על פי דברי ה"בית יוסף" (שם), כי בארצות הקרות בלבד, בזמן הקור הגדול, יש לחשוש שהמים הקרים יצמיתו את הדם בעקבות הבעיות שבהשריית עופות במים, ניסו גורמים שונים לאתר חומרים כימיים שניתן יהיה לשרות בהם את העופות, כדי להקל את מריטת הנוצות, אך מבלי לגרום לשינויים בתכונות דמם. לבסוף, נוסה חומר בשם **FSD** הממייס את השומנים שבבסיס הנוצה, ולאחר בדיקה יסודית התברר, כי הוא אינו מצמיח את הדם.

'סודות' מקצועיים - כך תמרוט נוצות בקלות: מעניין לציין מספר 'סודות' הידועים לעוסקים במקצוע. א. מריטת נוצותיו של עוף שראשו בותר לאחר השחיטה, קלה יותר; הסיבה לכך אינה ברורה. ב. נוצותיהם של עופות זכרים נמרטות בפחות קושי מאלו של העופות הנקבות. ג. מריטת נוצותיהם של עופות מפוטמים קלה יותר. ה. עופות שגדלו על רפד, נמרטים ביתר קלות מעופות שגודלו בסוללות. בקיצור, המעוניין למרוט לבד את נוצות העוף, ייטיב לעשות אם יבחר עוף זכר, מפוטם, שגודל ברפד וראשו בותר לאחר השחיטה (ראה "מזון כשר מן החי" ח"ד פ"א, את הסיבות לכך, וראה שם בהרחבה בכל הנושא).

מתחילים. מהתחלה.

ותן חלקנו. דרך חדשה ללימוד שלך

לא בכל יום אפשר לצאת למסע חדש, מההתחלה. בימים אלו סיימו אלפי לומדי "ותן חלקנו" מחזור לימוד יומי של 12 שנים!... החלו את סבב לימוד הש"ס, יחד עם קטעי גמרא, הלכה והגות חדשים. זוהי ההזדמנות שלך לקבוע 'עיתים לתורה'. לומדים כמה דקות חזקים בסיפוק רוחני עצום!

חודש ראשון התנסות חינם

*3029 קבע עיתים ללימוד < עכשיו >

